

در همایش «بازگشت به اقتصاد مقاومتی در اقتصاد جنگ و پساجنگ» عنوان شد

## تأکید بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بر پایه قدرت ملی ضروری است

به گزارش روابط عمومی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی <sup>رحمته</sup>، حجت‌الاسلام سید محمدکاظم رجائی عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی <sup>رحمته</sup> در سخنانی در همایش «بازگشت به اقتصاد مقاومتی در اقتصاد جنگ و پساجنگ» با اشاره به سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مطرح‌شده توسط رهبر شهید انقلاب در سال ۱۳۹۲ اظهار کرد: علت عدم توفیق در اجرای این سیاست‌ها، به دو نگاه موجود در کشور برمی‌گردد و یک نگاه معتقد است که برای حل مشکلات اقتصادی، فقر، اشتغال و حتی امور اولیه، باید به دهکده جهانی ملحق شد و دید که «کدخدا» چه تکلیفی برای ما تعیین می‌کند و این دیدگاه به‌صورت مکتوب در مبنای برنامه چهارم توسعه و نسخه پیشنهادی برنامه ششم دولت قبل تبیین شده است.

وی افزود: مبنای این دیدگاه در دو کتاب «نظریه سیاسی اسلام» و «امنیت و نظام اقتصادی» کاملاً تشریح شده و در همان دوره تأثیر خود را در برنامه‌ریزی‌های کلان نشان داد. در مقابل، دیدگاه دوم مبتنی بر آیه «اَشْداءُ علی الکفار…» است که بر معیت امام و مردم و اقتدار درونی جامعه اسلامی تأکید دارد.

عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی <sup>رحمته</sup> گفت: امروز وضعیت ما با قبل از جنگ متفاوت است؛ ما اکنون صرفاً یک قدرت منطقه‌ای نیستیم بلکه بر اساس معیارهای قدرتی که به آن معتقدیم، قدرتمندترین قدرت جهانی هستیم، چراکه پشتوانه ما اتصال به قدرت لایزال الهی و مردم دارای انگیزه الهی است و مقایسه ایران با چین، روسیه یا آمریکا نادقیق است؛ هیچ‌کدام چنین قدرتی ندارند.

حجت‌الاسلام رجائی اظهار کرد: رهبر شهید انقلاب در دوره‌ای که کشور در وضعیت تدافعی بود، اقتصاد مقاومتی را مطرح کردند، اما تصمیم‌سازان مسیر دیگری را انتخاب کردند و کشور به بیراهه رفت و امروز اما شرایط تغییر کرده است؛ از ظرفیت‌های تنگه هرمز، سواحل مکران و امکان اعمال فشار متقابل برخورداریم و باید سیاست‌ها بازنگری شود.

وی با اشاره به گزارش اندیشکده‌ای درباره «سیاست‌های راهبردی اقتصاد مقاومتی» افزود: این بسته شامل ده فصل است؛ از دیپلماسی اقتصادی مقتدرانه و سیادت دریایی تا استقلال پولی، مردم‌محوری، عدالت‌محوری، مدیریت جهانی، امنیت غذایی، انقلاب تولید بوم‌محور، و حکمرانی‌آخیزمحور.

عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی <sup>رحمته</sup> در تشریح ظرفیت‌های سواحل جنوبی گفت: جمهوری اسلامی ۵۸۰۰ کیلومتر خط ساحلی دارد که ظرفیت‌های فوق‌العاده‌ای برای ترانزیت، تولید، صادرات، شهرسازی نوین، کشاورزی و شیرین‌سازی آب فراهم می‌کند.

وی تأکید کرد: نگاه نئولیبرالی، سواحل مکران را منطقه‌ای حاشیه‌ای و فقیر نشان داده اما این ظلم به نعمت‌های الهی است و این سواحل می‌توانند دروازه طلایی کریدور شمال – جنوب باشند.

حجت‌الاسلام رجائی افزود: نگاه پنهان‌کارانه و واکنشی در سال ۹۲ برای دور زدن تحریم‌ها کافی نبود؛ امروز باید رویکرد «تحریم‌کننده تحریم‌کنندگان» را در پیش گرفت. ظرفیت تهاجم ساختاری وجود دارد و ایران می‌تواند پیش‌تاز ایجاد ائتلاف‌های جهانی ضد سلطه باشد.

وی با اشاره به نتیجه نهایی این سیاست‌ها گفت: حاصل آن، تبدیل ایران به بازیگری مقتدر در ۱۴۲۴، تثبیت مرجعیت استراتژیک ایران در اقیانوس هند، پیوند ارگانیک سکونت، اشتغال و اقتدار ملی در جنوب و خروج از الگوی ثروت صرفاً مقابله‌ای و ورود به مرحله طراحی نظم نوین جهانی خواهد بود.
**• بی‌توجهی به اقتصاد مقاومتی و نابسامانی ارزی زمینه محاسبه غلط دشمن**

دکتر صمصامی استاد دانشگاه و پژوهشگر

هم در سخنانی در این همایش با اشاره به محور اصلی جلسه، یعنی اقتصاد مقاومتی گفت: برای بررسی این موضوع ابتدا باید وضعیت اقتصادی موجود کشور تحلیل شود و آنچه امروز در اقتصاد کشور مشاهده می‌کنیم، بی‌ارتباط با بی‌توجهی به تأکیدات رهبر شهید انقلاب درباره اقتصاد مقاومتی نیست.

وی تصریح کرد: برای نخستین بار رهبر انقلاب در

شهریور سال ۱۳۸۹ بحث اقتصاد مقاومتی را مطرح کردند و در سال ۱۳۹۰ نیز آن را تکرار کردند؛ همان سالی که کشور با تحریم‌های نفتی و ارزی مواجه شد. با این حال در آن زمان حتی رئیس‌جمهور وقت حاضر نشد این موضوع را در جلسات دولت مطرح کند.

این استاد دانشگاه ادامه داد: در اواخر بهمن ۱۳۹۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در قالب ۲۳ بند ابلاغ شد و پس از آن رئیس‌جمهور وقت از دستگاه‌های اجرایی خواست برنامه‌های عملیاتی خود را ارائه کنند. در سال ۱۳۹۳ حدود ۶۸۸ طرح عملیاتی برای اجرای اقتصاد مقاومتی تدوین شد که این تعداد در سال ۱۳۹۴ به ۲۶۷۰ طرح رسید و در سال‌های بعد به تدریج کاهش یافت.

صمصامی با اشاره به اهداف اقتصاد مقاومتی

اظهار کرد: هدف اصلی این سیاست‌ها آن بود که وقتی اقتصاد کشور با شوک‌هایی مانند تحریم مواجه می‌شود، این شوک‌ها توسط ظرفیت‌های داخلی جذب شود، اما در عمل چنین اتفاقی رخ نداد و اقتصاد کشور در برابر تحریم‌ها آسیب‌پذیر باقی ماند.

وی ادامه داد: در سال ۱۳۹۴ با امضای برجام

یک شوک مثبت موقت در اقتصاد ایجاد شد و

در سال ۱۳۹۵ رشد اقتصادی به حدود ۱۲ درصد

رسید و تورم نیز تک‌رقمی شد، اما با خروج آمریکا از

برجام در اردیبهشت ۱۳۹۷ دوباره همان مشکلات

اقتصادی بازگشت.

این پژوهشگر با تأکید بر اینکه امروز کشور درگیر

یک جنگ اقتصادی است گفت: حتی ریشه

بسیاری از تنش‌های نظامی نیز به مسائل اقتصادی

بازمی‌گردد و برای تحلیل شرایط فعلی باید به این

پرسش پاسخ داد که چرا دشمن جرئت حمله به

ایران را پیدا کرد.

صمصامی تصریح کرد: دشمن بر اساس یک محاسبه غلط تصور کرد که مردم از حاکمیت فاصله گرفته‌اند و همین تصور موجب شد دست به اقدام نظامی بزند و بخش مهمی از این محاسبه غلط ناشی از مشکلات اقتصادی و نارضایتی‌هایی بود که در اثر برخی سیاست‌ها ایجاد شد.

وی با اشاره به نقش سیاست‌های ارزی در این زمینه گفت: یکی از عوامل اصلی فشار معیشتی بر مردم در کوتاه‌مدت نرخ ارز است و در سال ۱۴۰۳ با تصمیماتی مانند تغییر نرخ ارز نیمایی و افزایش آن به حدود ۶۰ هزار تومان، تورم نزدیک به ۴۸ تا ۴۹ درصد به جامعه تحمیل شد و همین موضوع زمینه نارضایتی‌ها را تشدید کرد.

این استاد دانشگاه ادامه داد: دشمن تصور کرد این شرایط می‌تواند فرصتی برای فشار بیشتر باشد و حتی برای نخستین بار پس از انقلاب حمله مستقیم انجام داد و باید بررسی شود چه عواملی باعث شد چنین محاسبه‌ای شکل بگیرد.

وی همچنین با اشاره به موضوع نفوذ گفت: دشمن با استفاده از شبکه‌های نفوذ توانست برخی اقدامات خود را پیش ببرد و لازم است این موضوع به طور جدی مورد بررسی قرار گیرد تا چنین تهدیدهایی تکرار نشود.

صمصامی در پایان تأکید کرد: برای تثبیت اقتداری که امروز در عرصه نظامی به دست آمده است، باید در حوزه اقتصاد نیز اصلاحات جدی صورت گیرد؛ چرا که اگر مشکلات اقتصادی حل نشود و سیاست‌های کوتاه‌مدت درست مدیریت نشود، دستیابی به اهداف بلندمدت نیز امکان‌پذیر نخواهد بود.

##### • ساختارهای اقتصادی کشور با معیارهای قرآنی سنجیده شود

حجت‌الاسلام محمدجواد قاسمی عضو هیئت علمی مؤسسه امام خمینی <sup>رحمته</sup> نیز طی سخنانی در این همایش، به تبیین مفهوم تجارت از منظر قرآن پرداخت و اظهار کرد: قرآن تجارت را امری می‌داند که انسان یا باید آن را ایفا کند یا نقض، و این معیار اساسی در سنجش کنش‌های اقتصادی است.

وی گفت: قرآن برای کالا و معاملات، اصطلاحات و ابداعات خاصی دارد و بخشی از کالاهای «کالای خبیث، کم‌بازده و بدبازده» توصیف می‌کند؛ کالایی که صاحب آن در معامله با اغماز و بی‌عدالتی رفتار می‌کند و در صورت داشتن قدرت، به طرف مقابل فشار وارد می‌سازد. وی با اشاره به آیات مربوط به تعاون افزود: قرآن با تعبیر «تَعَاوُنًا» دعوت می‌کند که برای خیر و تقوا با یکدیگر همکاری کنیم و این تقوا نقطه مقابل فسق



فراگیر قرار می‌داد.

حجت‌الاسلام قنبرزاده با استناد به متن بیانیهِ افزود: حوزه صرفاً یک مؤسسه تدریس و تدرّس نیست، بلکه مجموعه‌ای از علم، تربیت و کارکردهای اجتماعی و سیاسی است و رهبر شهید انقلاب پنج بُعد برای حوزه برمی‌شمرند که اولین آن، مرکزیت علمی و تخصصی است و چهار بُعد دیگر آن ابعاد هویتی مهم حوزه را تشکیل می‌دهد.

وی افزود: بعد دوم حوزه، تربیت نیروی مذهب و کارآمد برای هدایت دینی و اخلاقی جامعه است؛ بنابراین اگر طلبه‌ای فقط درس بخواند اما نتواند جامعه را در مسیر دینی هدایت کند، بخش مهمی از هویت حوزه نادیده گرفته شده است و بعد سوم، خط مقدم بودن حوزه در تقابل با تهدیدهای دشمنان در عرصه‌های گوناگون است و در همین چارچوب، حوزه باید به سمت اصلاح نظامات اسلامی حرکت کند، نه اینکه تنها به بیان احکام فردی بسنده شود.

حجت‌الاسلام قنبرزاده با اشاره به بخش دیگری از بیانیهِ گفت: رهبر شهید در ادامه به نظامات اجتماعی از نظام سیاسی و حکمرانی گرفته تا اقتصاد، خانواده و روابط شخصی اشاره می‌کنند و توضیح می‌دهند که این نظامات باید بر پایه فقه، فلسفه و اخلاق اسلامی شکل گیرد. به تعبیر ایشان، اگر این ارتباط برقرار نشود، یکی از ابعاد هویتی حوزه از دست می‌رود.

وی ادامه داد: بعد پنجم حوزه، قله نوآوری‌های تمدنی و آینده‌نگری در چارچوب پیام جهانی اسلام است و حوزه باید پرچمدار تمدن نوین اسلامی باشد و بتواند از سطح نظامات فراتر رفته و به تولید قله‌های تمدنی بیندیشد.

استاد حوزه با تأکید بر ضرورت توجه به نظامات اجتماعی گفت: رهبر شهید انقلاب تصریح کردند که کشورها به وسیله نظامات اداره می‌شوند و با توصیه‌های اخلاقی، کارپیش نمی‌رود. اگر نظامات اجتماعی ما از الگوهای شرقی یا غربی تقلید شود، نتیجه‌ای جز دور شدن از اسلام نخواهد داشت، بنابراین نظام‌های اقتصادی، مالی، اداری، خانواده، کسب‌وکار و سایر شئون اجتماعی باید از اسلام و متون معتبر آن استخراج شود.

حجت‌الاسلام قنبرزاده با اشاره به بخش فقهی بیانیهِ افزود: فقه شیعه با وجود کم‌کاری در برخی حوزه‌ها، به برکت قواعد گسترده کتاب و سنت و عناوین ثانویه، توانایی طراحی نظام‌های مختلف اداره جامعه را داراست و این مأموریتی است که حوزه باید آن را بر عهده گیرد.

وی در پایان با بیان اینکه این بیانیهِ سندی راهبردی برای آینده حوزه است، گفت: باید شاخص‌ها و نظامات آموزشی حوزه بازطراحی شود و ما که خود را مجموعه‌ای انقلابی می‌دانیم باید از خود شروع کنیم و ببینیم پس از صدور این بیانیهِ، چه اصلاحاتی باید در سیستم آموزشی مؤسسات و مدارس وابسته اعمال شود تا به مبنای این سند نزدیک‌تر شویم.

### • اخبار کوتاه جهان

##### • لبنان

■ **ایران کنار لبنان ایستاده و از آن حمایت می‌کند:**

فضل‌الله، عضو فراکسیون وابسته به حزب‌الله در مجلس لبنان: جمهوری اسلامی ایران در کنار لبنان ایستاده و از آن حمایت می‌کند و هرگونه توافق منطقه‌ای، به توقف جنگ در لبنان گره خورده است.

##### • فلسطین

■ **فیفا با پرچم فلسطین دهان اسرائیل و پهلوی را**

**بست:** بعد از ممنوعیت پرچم پهلوی در مسابقات جام جهانی توسط فیفا، نشریه ایندپندنت از مجازشدن ورود پرچم فلسطین به ورزشگاه‌های جام جهانی خبر داد.

■ **آماده‌سازی ناوگان جدید به‌منظور شکستن**

**محاصره نوار غزه:** رئیس کمیته بین‌المللی شکستن محاصره غزه: آماده‌سازی‌ها برای راه‌اندازی ناوگان جدید به‌منظور شکستن محاصره نوار غزه آغاز شد. متوقف‌کردن

یا رهگیری ناوگان‌ها از سوی رژیم صهیونیستی، نمی‌تواند به موج همبستگی با نوار غزه را پایان دهند و تا زمانی که محاصره این منطقه ادامه داشته باشد، این تلاش‌ها متوقف نخواهد شد. رژیم صهیونیستی هفته گذشته موجی دیگر از کشتی‌های ناوگان صمود را توقیف و فعالان سرنشین این کشتی‌ها از ۴۰ کشور را بازداشت کرد. این فعالان پس از آزادی، از آزار و شکنجه خود توسط صهیونیست‌ها خبر دادند.

##### • اندونزی

■ **اندونزی، رکورددار تعداد مساجد در جهان؛ ایران**

**در جایگاه هشتم:** بر اساس آمارهای جهانی، اندونزی به‌عنوان پرجمعیت‌ترین کشور مسلمان، با داشتن ۸۰۰

هزار مسجد، رکورددار بلامنازع در جهان است. در این میان، ایران با وجود پیشینه غنی مذهبی خود، با ۵۸ هزار مسجد، بعداز هند، در جایگاه هشتم ایستاده است.

##### • رژیم صهیونیستی

■ **خط هوایی فرار جنایت‌کارانش را راه انداخت:** رژیم

صهیونیستی که این روزها سربازانش در فرودگاه‌های

جهان در معرض بازجویی و خطر دستگیری به اتهام

جنایات جنگی در غزه هستند، حالا یک خط هوایی

مستقیم به آرژانتین راه انداخته است. خطی که

تحلیل‌گران آن را «پرواز فرار از دادگاه لاهه» می‌نامند. یک

تحلیل‌گر برزیلی می‌گوید: هدف اصلی از این کار، فرار از

بازجویی‌های امنیتی در فرودگاه‌های بین‌المللی است.

سربازان اسرائیلی که در جنایات غزه نقش داشته‌اند،

در بسیاری از کشورها ممکن است دستگیر شوند. پرواز

مستقیم به آرژانتین این خطر را کاهش می‌دهد.

■ **به اسرائیل توصیه می‌کنم خفه شود؛ اهداف اعلامی**

**جنگ علیه ایران دست‌یافتنی نیست:** جفری ساکس،

استاد دانشگاه کلمبیا و تحلیل‌گر آمریکایی: نتایج‌ها

تلاش دارد ایالات متحده را وارد جنگ‌های بی‌پایان

به‌نفع اسرائیل کند و در این مسیر، رؤسای جمهور آمریکا

را فریب داده است. اهداف اعلامی جنگ [از سوی دولت

ترامپ] علیه ایران دست‌یافتنی نیست. به اسرائیل توصیه

می‌کنم خفه شود.

##### • آمریکا

■ **ترامپ در جنگی که خودش با ایران آغاز کرده «گیر**

**افتاده» و «خسته» شده است:** شبکه MS NOW با

اعلام این خبر ادعا کرد: رئیس‌جمهور آمریکا به دستیاران

خود گفته که می‌خواهد از این وضعیت عبور کند؛

درحالی‌که منتقدان معتقدند، سیاست‌های تهاجمی

خود او در قبال تهران، مستقیماً منجر به بن‌بست کنونی

در خاورمیانه شده است.

■ **برتری هوایی آمریکا رو به افول است:** وال استریت

ژورنال: چین که بر شکست آمریکا تمرکز کرده، در مسیر

ساخت نخستین جنگنده‌های پنهان‌کار نسل ششم

قرار دارد و این تحول، می‌تواند برتری سنتی آمریکا در

آسمان را به چالش بکشد. پیشرفت سریع چین در حوزه

فناوری‌های هوایی، فاصله میان دو قدرت را کاهش داده

و مزیت تاریخی آمریکا را تضعیف می‌کند. در صورت

ادامه این روند، آمریکا ممکن است برای نخستین‌بار در

دهه‌های اخیر، با رقیبی روبه‌رو شود که توانایی رقابت

واقعی در کنترل آسمان را دارد.

■ **پدھی آمریکا تا ۲۰۵۶ به ۱۸۲ تریلیون دلار می‌رسد؟**

برآوردها نشان می‌دهد، بدهی فدرال آمریکا از ۳۹ تریلیون

دلار در سال ۲۰۲۶، به ۱۸۲ تریلیون دلار در سال ۲۰۵۶

افزایش می‌یابد. سرعت رشد بدهی نیز به‌شدت افزایش

یافته؛ به‌طوری‌که افزودن ۱۰ تریلیون دلار که قبلاً دهه‌ها

زمان می‌برد، در دهه ۲۰۵۰ ممکن است فقط ۱ تا ۲ سال

طول بکشد.

##### • سومالی

■ **۱۵ کشور افتتاح «سفارت» سومالی‌لند را در**

**قدس اشغالی غیرقانونی دانستند:** ۱۵ کشور عربی و

اسلامی(مصر، عربستان، قطر، اردن، ترکیه، پاکستان،

اندونزی، یمن، سومالی، سودان، لبنان، عمان، فلسطین،

موریتانی و جیبوتی) در بیانیهِ‌ای مشترک، افتتاح دفتر

موسوم به سفارت «سومالی‌لند» در قدس اشغالی را

اقدامی غیرقانونی دانسته و آن را نقض آشکار حقوق

بین‌الملل و تهدیدی علیه وضعیت تاریخی و حقوقی

این شهر توصیف کردند.